

Львівський національний університет імені Івана Франка
Філологічний факультет
Кафедра слов'янської філології імені професора Іларіона Свенціцького

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. декана філологічного
факультету

доц. Крохмальний Р.О.

31 серпня, 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історична грамати́ка хорватської мови

галузь знань	<u>03 Гуманітарні науки</u> (шифр і назва галузі знань)
спеціальність	<u>035 Філологія</u> (шифр і назва спеціальності)
спеціалізація	<u>035.037 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша - хорватська</u> (назва спеціалізації)
факультет	<u>філологічний</u> (назва інституту, факультету, відділення)

Львів – 2023 рік

Робоча програма курсу «**Історична граматика хорватської мови**» для студентів денної форми навчання за спеціальністю 035 Філологія, спеціалізацією 035.037 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – хорватська „31” серпня _____, 2023__ року, 8 с.

Розробники: **Васильсва Л.П.**, д.ф.н., проф.

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри слов'янської філології імені професора Іларіона Свенціцького

Протокол від “31” серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри слов'янської філології імені професора Іларіона Свенціцького

_____ (доц. Сорока О.Б.)
(підпис)

“_31_” серпня__ 2023__ року

Затверджено Вченою радою філологічного факультету

Протокол № 1 від “31” серпня 2023 року №

“31” серпня 2023 року Голова (доц. Крохмальний Р.О.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Львівський національний університет імені Івана Франка
Філологічний факультет
Кафедра слов'янської філології імені професора Іларіона Свенціцького

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
В.о. декана філологічного
факультету

доц. Крохмальний Р.О. _____
“31 серпня” 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історична граматика хорватської мови

галузь знань	<u>03 Гуманітарні науки</u> (шифр і назва галузі знань)
спеціальність	<u>035 Філологія</u> (шифр і назва спеціальності)
спеціалізація	<u>035.037 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша - хорватська</u> (назва спеціалізації)
факультет	<u>філологічний</u> (назва інституту, факультету, відділення)

Львів – 2023 рік

Робоча програма курсу «**Історична граматика хорватської мови**» для студентів денної форми навчання за спеціальністю 035 Філологія, спеціалізацією 035.037 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – хорватська „31” _серпня _____, 2023__ року, 8 с.

Розробники: **Васильєва Л.П.**, д.ф.н., проф.

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри слов'янської філології імені професора Іларіона Свенціцького

Протокол від “31” серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри слов'янської філології імені професора Іларіона Свенціцького

_____ (к.ф.н. Сорока О.Б.)
(підпис) (прізвище та ініціали)
“_31_”_серпня__2023__року

Затверджено Вченою радою філологічного факультету

Протокол № 1 від “31” серпня 2023 року №

“31” серпня 2023 року Голова _____ (доц. Крохмальний Р.О.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Програма розрахована на 32 год. і включає курс історії хорватської мови. Передбачено вивчення періодизації розвитку мови та особливостей хорватських діалектів, огляд основних фонетичних змін та розвитку головних граматичних категорій.

Лекційний матеріал становить виклад зазначених тем (16 год.) і передбачає засвоєння теоретичного матеріалу курсу та вміння застосувати його в практичній діяльності.

Теоретичний матеріал курсу передбачає проміжний модульний контроль, а також проведення підсумкового контролю у формі іспиту.

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		<i>денна форма навчання</i>
Кількість кредитів – 3	<i>Галузь знань</i> 03 Гуманітарні науки	Нормативна навчальна дисципліна
Модулів – 1	<i>Спеціальність</i> 035 Філологія	<i>Рік підготовки:</i>
Змістових модулів – 3	<i>Спеціалізація</i> <u>035.037 слов'янські мови та літератури (переклад включно) перша - хорватська</u>	2-й
Загальна кількість годин - 90		<i>Семестр</i>
		3й
		<i>Лекції</i>
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	<i>Освітньо-кваліфікаційний рівень:</i> бакалавр	16 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>
		16 год.
		<i>Самостійна робота</i>
		58 год.
		Вид контролю: іспит

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 32% / 58%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: засвоєння теоретичного матеріалу курсу та вміння застосувати його в практичній діяльності.

Завдання: формування теоретичних знань з дисципліни і практичних умінь.

У результаті вивчення даного курсу студент повинен

знати: теоретичний матеріал зазначених тем, зокрема розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів; знати й розуміти систему хорватської мови її розвиток, загальні особливості розвитку літератури як мистецтва слова, історію хорватської мови і літератури, знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності; розрізняти діалектні та літературні форми, аналізувати одиниці з погляду їх звучання та графічної передачі, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють, знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності;

вміти: використовувати вивчений матеріал на практиці, зокрема, ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати; організовувати процес свого навчання й самоосвіти; використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності; характеризувати діалектні та соціальні різновиди хорватської мови описувати соціолінгвальну ситуацію; використовувати хорватську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя; здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів; збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання; мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах; мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких компетентностей

Загальні компетентності:

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 6. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 8. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 11. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 12. Здатність цінувати та поважати різноманітність та мультикультурність.

Фахові компетентності:

ФК 8. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

ФК 9. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 10. Усвідомлення підсистем мови та здатність аналізувати мовні одиниці, визначати їх взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

Програмні результати навчання:

ПРН 8. Застосовувати філологічні знання для розв'язання професійних завдань.

ПРН 9. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН 10. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

1. Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

Змістовий модуль 1. Праслов'янська мова та окремі слов'янські мови. Періодизація розвитку хорватської мови.

Тема 1. Праслов'янська мова та окремі слов'янські мови. Періодизація розвитку хорватської мови.

Тема 2. Історія вивчення хорватської мови. Видатні дослідники.

Тема 3. Національний рух в Хорватії в 30-40-і рр. XIX ст. Ілліризм і діяльність Людевіта Гая та його однодумців. Діяльність Вука Караджича.

Тема 4. Сербсько-хорватська мова і хорватська мова у XX ст.

Змістовий модуль 2. Середньо-південнослов'янські діалекти.

Тема 1. Прізренсько-тимоцький діалект. Зміни в розвитку голосних і приголосних. Палаталізація, вплив j, зміни в просодії. Кайкавський діалект. Чакавський діалект.

Тема 3. Штокавський діалект. Зміни в розвитку голосних і приголосних. Палаталізація, вплив j, зміни в просодії.

Змістовий модуль 3. Розвиток граматичних категорій.

Тема 1. Розвиток граматичних категорій. Іменник. Прикметник.

Тема 2. Займенник. Числівник. Дієслово. Невідмінювані частини мови.

2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Денна форма			
	Усього	у тому числі		
л		п	ср	
1	2	3	4	5
Модуль 1				
Змістовий модуль 1. Праслов'янська мова та окремі слов'янські мови. Періодизація розвитку хорватської мови.				
Тема 1. Праслов'янська мова та окремі слов'янські мови. Періодизація розвитку хорватської мови.	11	2	2	7
Тема 2. Історія вивчення хорватської мови. Видатні дослідники.	11	2	2	7
Тема 3. Національний рух в Хорватії в 30-40-і рр. XIX ст. Ілліризм і діяльність Людевіта Гая та його однодумців. Діяльність Вука Караджича.	11	2	2	7
Тема 4. Сербсько-хорватська мова і хорватська мова у XX ст.	11	2	2	7
Разом за змістовий модуль 1	44	8	8	28
Змістовий модуль 2 Середньо-південнослов'янські діалекти.				
Тема 1. Прізренсько-тимоцький діалект. Зміни в розвитку голосних і приголосних. Палаталізація, вплив j, зміни в просодії. Кайкавський діалект. Чакавський діалект.	11	2	2	7
Тема 2. Штокавський діалект. Зміни в розвитку голосних і приголосних. Палаталізація, вплив j, зміни в просодії.	11	2	2	7
Разом за змістовий модуль 2	22	4	4	14
Змістовий модуль 3. Розвиток граматичних категорій.				
Тема 1. Розвиток граматичних категорій. Іменник. Прикметник.	12	2	2	8

Тема 2. Займенник. Числівник. Дієслово. Невідмінювані частини мови.	12	2	2	8
Разом за змістовий модуль 3	24	4	4	16
Усього за Модуль 1	90	16	16	58

5. Методи навчання

Використовуються такі методи навчання:

- а) *словесні* – лекція, пояснення, бесіда;
- б) *наочні* – ілюстрування лекційного матеріалу таблицями, схемами;
- в) *практичні* – виконання практичних робіт, що передбачає організацію навчальної роботи для отримання нових знань, формування вмінь і навичок інтерпретації результатів досліджень науковців.

На практичних заняттях розглядаються історико-мовні, історико-культурні та мовознавчі проблеми, студенти вчаться застосовувати набуті знання на практиці.

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Реферати індивідуальні	16
	Реферати групові	16
	Опрацювання обов'язкової і додаткової літератури і виконання навчально-дослідного завдання	12
	Підготовка до тестів	14
	Разом	58

7. Індивідуальне навчально - дослідне завдання Написання рефератів

Робота з додатковою літературою з курсу (6)

Праці Брозовича, Могуша, Лісаца.

Підготовка рефератів Індивідуального навчально – дослідного завдання (16+6)

Теме referata:

Dijalekatska osnovica srpskog jezika

Dijalekatska osnovica hrvatskog jezika.

Jezička koncepcija Vuka Karadžića i ilirci.

Srpsko i hrvatsko jezično ujedinjavanje.

Vatroslav Jagić.

Jernej Kopitar.

Tomislav Maretić.

Srpsko-hrvatski jezik i jezičke varijante.

Suvremeno stanje srpskog jezika.

Moguće su teme referata prema vlastitom izboru.

Виконання групових завдань у тому числі (16)

Теме за рад у групама:

I. Srpski i hrvatski dijalekti.

Kajkavski dijalekt.

Čakavski dijalekt.

Štokavski dijalekt.

II. Književni jezik kao instrument kulture i produkt historije naroda.

Književni jezik i jezik književnosti.

Standardni jezik.

8. Методи контролю

Поточне тестування, виконання індивідуальних завдань.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для екзамену

Поточне тестування та самостійна робота								Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3		50	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
2	2	3	3	10	10	10	10		

Змістові модулі 2 і 3 включають бали за реферати та за навчально-дослідне завдання (10).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за шкалою ECTS		Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	
			Екзамен, диференційований залік	для заліку
A	відмінно	90–100	відмінно	зараховано
B	дуже добре	81–89	добре	
C	добре	71–80		
D	задовільно	61–70	задовільно	
E	достатньо	51–60		
FX	незадовільно	0-50	незадовільно	не зараховано

10. Методичне забезпечення

Лекційні матеріали, монографії, спеціалізовані часописи

11. Рекомендована література (базова)

Васильєва Л. Штокавські літературні мови: проблеми становлення, розвитку, сучасний стан.

– Львів: ЛНУ ім. Ів.Франка, 2002. – 344 с.

Єрмоленко С. С., Бибик С.П., Тодор О.Г. Українська мова. Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів. – Київ: Либідь, 2001. – 224 с.

Васильєва Л.П. Південнослов'янська проблематика в мовознавчих зацікавленнях Івана Франка. Львів, 2006. – 72 с.

Moguš M. Povijest hrvatskoga književnoga jezika. – Zagreb: Globus, 1995. – 234 s.

Lisac J. Hrvatski dijalekti i jezična povijest. – Zagreb: Matica hrvatska, 1996. – 189 s.

Lisac J. Prošlost i sadašnjost hrvatskih dijalekata // Hrvatska revija. – 1992. – Br.2. – S.279–283.

Moguš M. Povijesni pregled hrvatskoga književnoga jezika // Babić S., Brozović D., Moguš M. i dr.

Povijesni pregled, glasovi i oblici hrvatskoga književnoga jezika. – Zagreb: Globus, 1991. – S.15–60.

Допоміжна

Brozović D. Standardni jezik. – Zagreb: Matica hrvatska, 1970. — 179 s.

Brozović D. Povijesna podloga i jezičnopolitičke okolnosti // Hrvatski jezik. – Opole: Instytut Filologii polskej, 1998. – S.3–34.

Hrvatski opći leksikon. Zagreb: HLZ, 1996. – 1120 s. Maretić T. Gramatika. – Zagreb: Školska knjiga, 1974. – 666 s.

Maretić T. Gramatika i stilistika hrvatskoga ili srpskoga jezika. Predgovor. – Zagreb, 1899. – 706 s.

Moguš M. O proučavanju Marulićeva jezika // Čakavska rič. – 1972. – Br.1. – S.95–100.

Moguš M. Križanićeva hrvatska gramatika // Radovi zavoda za slavensku filologiju. Br.19. – Zagreb, 1984. – S.195–205.

Moguš M., Vončina J. Latinica u Hrvata // Radovi zavoda za slavensku filologiju. Br.11. – Zagreb, 1969. – S.61–81

Škiljan D. Jezična politika. – Zagreb: Školska knjiga, 1988. –250 s.

12. Інформаційні ресурси

1. Бібліотеки:

- Наукова бібліотека Львівського національного університету імені Івана Франка (вул. М.Драгоманова, 5, 17);
- кафедральна бібліотека;
- міські бібліотеки м.Львова: бібліотека АН імені В.Стефаника (вул.В.Стефаника, 2);
- Львівська обласна бібліотека (пр. Т.Шевченка, 13).

2. Джерела Інтернет.

Вивчення дисципліни студентами передбачає вміння використовувати різні інформаційні ресурси, у тому числі Internet-джерела та комунікацію з носіями мови, яку вони вивчають.

<http://hjp.hr/>

<http://hrcak.srce.hr>